

คำว่า **โอม** มาจากไหน

จง ดิบบระโคน
นักภาษาโบราณชำนาญการพิเศษ

คำว่า โอม ประกอบด้วยอักษร อะ ศัพท์หนึ่ง อ
ศัพท์หนึ่งและ มะ อีกศัพท์หนึ่ง ความหมาย
ของอักษรทั้ง ๓ คำ พอสรุปใจความได้ดังนี้

๑ พระพยานนพพรมฉัตร/พระเวศม์กรมก

อะ หมายถึงพระวิษณุ (หรือพระ
นารายณ์)

๑ หมายถึงพระศิวะ (หรือพระอิศวร)

มะ หมายถึงถึงพระพรหม

พระสหัสบดีพรหม

พระสหัสบดีพรหม

พระพรหมธาดา

พระพรหมธาดา

โดยที่ อะ กับ อ เมื่อรวมกันแล้ว ให้นำ อะ ตัวหนึ่งออก คงเหลือ
เพียง อ จากนั้นแปลง อ เป็น โ—สำเร็จรูปเป็น โอ แล้วนำ ม ผสมเข้า จึง
เป็น โอม ซึ่งหมายถึงไตรเทพ หรือเทพทั้งสามพระองค์ คือ พระวิษณุ
พระศิวะ และพระพรหม ดังความตอนหนึ่งในคัมภีร์มคธไพธฎีกาว่า

อ กારो विष्णुः अथः ऋः

อ กारो तु महेश्वरः

म कारेण जज्ञते पुरः प्रहमा

र्षणवेन तयो मता.

เทพทั้งสามพระองค์ ได้แก่พระวิฆเณ พระคเณ และพระพรหม
คติพราหมณ์นับถือว่าเป็นเทพสูงสุด เปรียบประดุจชาวพุทธที่นับ
ถือพระรัตนตรัยคือแก้วอันประเสริฐ ๓ ประการอันได้แก่พระพุทธ
พระธรรม และพระอริยสงฆ์ ซึ่งปรากฏคำในลักษณะคล้ายกันคือ
อู๋ โดยที่ท่านแปลงนิคคหิตเป็น ม แล้วแปลง อ เป็น ไอ เช่นกัน
รวมได้ ๓ คำ เช่นกัน ไอม หากแต่ อ อ ม ไนมมชาวพุทธท่าน
อธิบายตามความหมายดังนี้
อ หมายถึง อรหํ หมายถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
อ หมายถึง อุดมธรรม หมายถึงพระธรรมอันอุดมสูงสุด
ม หมายถึง มหาสงฆะ หมายถึงพระสงฆ์เป็นสปฏิปันใน
สรบได้ว่า คำนี้ท่านกล่าวด้วยความยกย่องอย่างสูงสุดต่อสิ่งที่ตน
เคารพนับถือ เป็นสรณะที่พึ่งนั่นเอง

บรรณานุกรม

ตำราภาพเทวรูปไสยศาสตร์. หอสมุดแห่งชาติ. หนังสือสมุดไทยดำ. อักษรไทย. ภาษาไทย. เส้นรงค์ (ขาว, ทรดาล, ซาด). ม.ป.ป. เลขที่ ๗๐.

เอกกขรโกส. **พระบาลีเอกกขรโกส**. พระธรรมกิตติ. หอสมุดแห่งชาติ. หนังสือโบราณ ๑ ผูก. อักษรขอม. ภาษาบาลี-ไทย. เส้นจาร. ฉบับล่องชาด. ม.ป.ส. ม.ป.ป. เลขที่ ๒๘๗๘/ก/๑.

ศูนย์เผยแพร่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนา. **สัทธานุกรมพระไตรปิฎกเชิงวิจัย ฉบับบาลี-ไทย เล่ม ๑**. กรุงเทพฯ: หจก.ประยูรสาส์นไทยการพิมพ์, ๒๕๕๖. ๙๑๒ หน้า.